

Správa o výsledku kontroly

V súlade s plánom kontrolnej činnosti na 2.polrok 2023 vykonala Ing. Ingrid Konečná Veverková, hlavná kontrolórka mesta kontrolu verejného obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou za 2.polrok 2022 v príspevkovej organizácii mesta - Technické služby (TS).

Predmet kontroly:

- kontrola dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem pri verejnom obstarávaní zákaziek s nízkou hodnotou
- kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku zistených pri kontrole v roku 2022

Cieľ kontroly:

- overiť objektívny stav kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými aktmi riadenia

1./ Kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku zistených pri kontrole v roku 2022

Na základe plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na 1. polrok 2022 vykonala Ing. Ingrid Konečná Veverková, hlavná kontrolórka kontrolu čerpania príspevkov na obstaranie dlhodobého nehmotného a hmotného majetku. Hlavná kontrolórka v rámci tejto kontroly preverila aj zákonnosť zverejňovania zákaziek podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt na www.uvo.gov.sk vo svojom profile nezverejňoval žiadne súhrnné správy o zmluvách so zmluvnými cenami vyššími ako 1 000 eur, ktoré uzavrel za obdobie kalendárneho štvrtroka a žiadne súhrnné správy o zákazkách s nízkymi hodnotami, ktoré zadal za obdobie kalendárneho štvrtroka do 30 dní po skončení kalendárneho štvrtroka.

Hlavná kontrolórka konštatovala, že kontrolovaný subjekt nekonal v súlade s § 10 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní v znení platnom a účinnom v čase kontroly a v súlade s § 117 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní v znení platnom a účinnom v čase kontroly.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúčala:

- dodržiavať platnú právnu úpravu pri zverejňovaní zmlúv.
- dodržiavať platnú právnu úpravu pri zverejňovaní súhrnných správ o zákazkách s nízkymi hodnotami.

Kontrolovaný subjekt na základe odporúčaní hlavnej kontrolórky prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku. Kontrolou plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku v oblasti zverejňovania podľa zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené, že kontrolovaný subjekt opatrenia prijal, ale nezrealizoval. Dôsledkom tejto skutočnosti je opakovanie nedostatkov z kontroly aj pri súčasnej kontrole.

Kontrolovaný subjekt pri plnení opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku nekonal v súlade s § 21 ods. 3 písm. f) zákona č.357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča:

- splniť prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku
- vyvodit' zodpovednosť za nesplnenie prijatých opatrení.

2. / Kontrola zverejňovania podľa zákona o verejnom obstarávaní

Podľa § 117 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ je povinný vo formáte a postupmi na prenos, dostupnými na webovom sídle úradu, poslať na uverejnenie v profile súhrnnú správu o zákazkách s nízkymi hodnotami, ktoré zadal za obdobie kalendárneho polroka, a to priebežne počas kalendárneho polroka alebo hromadne najneskôr do 60 dní po skončení kalendárneho polroka, v ktorej pre každú takúto zákazku uvedie najmä zmluvnú cenu, predmet zákazky a identifikáciu dodávateľa v rozsahu obchodné meno alebo názov, adresa sídla, miesta podnikania alebo výkonu činnosti, identifikačné číslo organizácie, ak ide o osobu zapísanú v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, meno a priezvisko, adresa pobytu a dátum narodenia fyzickej osoby, ak nie je fyzickou osobou – podnikateľom.

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt na www.uvo.gov.sk vo svojom profile naposledy zverejnil súhrnné správy o zákazkách s nízkou hodnotou dňa 28.1.2021. Súhrnnú správu o zákazkách s nízkymi hodnotami, ktoré zadal za obdobie kalendárneho polroka, a to priebežne počas kalendárneho polroka alebo hromadne najneskôr do 60 dní po skončení kalendárneho polroka nezverejnil.

Kontrolovaný subjekt pri zverejňovaní súhrnnej správy o zákazkách s nízkou hodnotou nekonal v súlade s § 117 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúčala:

- dodržiavať platnú právnu úpravu pri zverejňovaní súhrnných správ o zákazkách s nízkymi hodnotami.

Hlavná kontrolórka upozorňuje, že ak verejný obstarávateľ porušil povinnosť podľa § 10 ods. 10, § 117 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní najmenej v dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych polrokoch, ide podľa § 182 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní o správny delikt, za ktorý uloží verejnému obstarávateľovi Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO) pokutu od 500 eur do 30 000 eur.

3. / Kontrola procesu verejného obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou

Predmetom kontroly bolo v procese zadávania zákaziek s nízkou hodnotou skontrolovať dodržiavanie a uplatňovanie zákona o verejnom obstarávaní a internej normy, ktorou v kontrolovanom subjekte je „Smernica o postupe pri verejnom obstarávaní zákaziek podľa §1 ods. 2 – 15 a zákaziek s nízkou hodnotou“, vydaná a schválená dňa 31.3.2022 pod č. S-UČ/1/2022 (ďalej len „smernica“).

Podľa § 117 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou postupuje tak, aby vynaložené náklady na predmet zákazky boli hospodárne. Ak verejný obstarávateľ vyzve na predloženie ponuky viac hospodárskych subjektov na účel zadania zákazky, vyzve tieto hospodárske subjekty na to určenou funkcionalitou elektronickej platformy a je povinný zabezpečiť dodržanie princípov rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie. Verejný obstarávateľ je povinný postupovať v súlade s princípom transparentnosti a zdokumentovať celý priebeh verejného obstarávania tak, aby jeho úkony boli preskúmateľné bez ohľadu na použité prostriedky komunikácie; ak na zadanie zákazky využije elektronicкую platformu, môže priebeh verejného obstarávania zdokumentovať prostredníctvom elektronickej platformy.

Podľa § 117 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ je povinný odoslať na uverejnenie prostredníctvom na to určenej funkcionality elektronickej platformy výzvu na predkladanie ponúk a uskutočňovať komunikáciu v rámci zadávania zákazky s nízkou hodnotou vrátane predkladania ponúk prostredníctvom elektronickej platformy, ak predpokladaná hodnota zákazky (PHZ) $\geq$ 180 000 eur – zákazka na stavebné práce, PHZ $\geq$ 70 000 eur – zákazka na dodanie tovaru okrem potravín alebo zákazka na poskytnutie služby okrem služby uvedenej v prílohe č. 1, PHZ $\geq$ 260 000 eur - zákazka na poskytnutie služby uvedenej v prílohe č. 1.

Ku kontrole predložené zákazky s nízkou hodnotou realizované v 2. polroku 2022 boli kontrolovaným subjektom obstarávané postupom podľa §117 zákona o verejnom obstarávaní a postupom ustanoveným v smernici kontrolovaného subjektu.

Pri zákazkách s nízkou hodnotou realizovaných v 2. polroku 2022 boli zmluvne dohodnuté stavebné práce s nasledovnou hodnotou zákazky pre dodávateľov:

1. Oprava miestnych komunikácií – Brezno – 52 230,98 eur bez DPH METROSTAV DS, a. s. Bratislava;
2. Vybudovanie zázemia pre futbalové ihrisko – 22 382,05 eur bez DPH, ŠPORTFINAL, s. r. o. Bratislava;
3. Asfaltová komunikácia Brezno, ulica Budovateľská Brezno – 30 110 eur bez DPH, METROSTAV DS, a. s. Bratislava;
4. Oprava podkladných vrstiev komunikácie Rovne – Podkoreňová Brezno – 131 658,25 eur bez DPH, SWIETELSKY – SLOVAKIA, s. r. o. Bratislava

Kontrolou bolo zistené, že u predmetných zákaziek s nízkou hodnotou kontrolovaný subjekt vypracoval a zaslal výzvu na predloženie cenovej ponuky viacerým hospodárskym subjektom. Vo výzve určil nesprávny spôsob predloženia ponuky (poštou, osobne alebo emailom), na základe čoho boli týmto spôsobom ponuky predkladané. Ponuky boli následne komisiou pre otváranie a vyhodnotenie ponúk zápisnične otvorené a vyhodnotené.

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt vo všetkých kontrolovaných prípadoch pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou vyzval na predloženie ponuky viac hospodárskych subjektov.

Kontrolou bolo zistené, že postup zadávania predmetných zákaziek s nízkou hodnotou sa neuskutočnil elektronickey cez elektronicкую platformu, tak ako ustanovuje zákon o verejnom obstarávaní a ako je určené aj v metodických usmerneniach ÚVO.

Kontrolovaný subjekt postup zadávania predmetných zákaziek s nízkou hodnotou neuskutočnil elektronicky cez elektronickú platformu, čím konal v rozpore s § 117 ods. 1 druhá veta zákona o verejnom obstarávaní.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúčala:

- dodržiavať platnú právnu úpravu pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou
- v praxi pri rozhodovaní o oslovení uchádzačov aplikovať usmernenia ÚVO
- pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou využívať elektronickú platformu.

Podľa § 11 ods. 1 druhá veta zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ nesmie uzavrieť zmluvu, koncesnú zmluvu alebo rámcovú dohodu s

- a) uchádzačom, ktorý má povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora a nie je zapísaný v registri partnerov verejného sektora,
- b) uchádzačom, ktorého subdodávateľ a subdodávateľ podľa osobitného predpisu majú povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora a nie sú zapísaní v registri partnerov verejného sektora,
- c) uchádzačom, ktorý má povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora a ktorého konečným užívateľom výhod zapísaným v registri partnerov verejného sektora je ....
- d) uchádzačom, ktorého subdodávateľ a subdodávateľ podľa osobitného predpisu, ktorí majú povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora, majú v registri partnerov verejného sektora zapísaného konečného užívateľa výhod, ktorým je osoba podľa písmena c).

Podľa § 117 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní ak nejde o postup podľa odseku 4, verejný obstarávateľ nesmie uzavrieť zmluvu s uchádzačom, ktorý nespĺňa podmienky účasti podľa § 32 ods. 1 písm. e) a f) alebo ak u neho existuje dôvod na vylúčenie podľa § 40 ods. 6 písm. f). Verejný obstarávateľ môže odmietnuť uzavrieť zmluvu s uchádzačom, u ktorého existuje dôvod na vylúčenie podľa § 40 ods. 8 písm. d). Ustanovenie § 11 tým nie je dotknuté.

Podľa § 117 ods. 1 posledná veta zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ je povinný postupovať v súlade s princípom transparentnosti a zdokumentovať celý priebeh verejného obstarávania tak, aby jeho úkony boli preskúmateľné bez ohľadu na použité prostriedky komunikácie; ak na zadanie zákazky využije elektronickú platformu, môže priebeh verejného obstarávania zdokumentovať prostredníctvom elektronickej platformy.

Kontrolovaný subjekt vo výzve určil podmienky účasti uchádzačov, stanovil predloženie „vyhlásenia uchádzača“ a určil aj spôsob overenia splnenia týchto podmienok.

Kontrolou bolo zistené, že v rámci otvárania a vyhodnotenia ponúk nebolo preukázateľne zaznamenané (ani v zápisniciach a ani záznamom v spise) preverenie splnenia podmienok účasti uchádzačov v procese verejného obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou.

Kontrolovaný subjekt nepreukázal preverenie splnenia podmienok účasti uchádzačov v procese verejného obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou, čím konal v rozpore s § 117 ods. 1 posledná veta a §117 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúčala:

- dodržiavať platnú právnu úpravu pri preverovaní splnenia podmienok účasti uchádzačov podľa § 11 ods. 1, § 32 ods. 1 písm. e) a f), § 40 ods. 6 písm. f) a § 40 ods. 8 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní
- zabezpečiť spôsob preukazovania toho preverenia napr. záznamom v spise
- zdokumentovať celý priebeh verejného obstarávania tak, aby všetky úkony boli preskúmateľné bez ohľadu na použité prostriedky komunikácie
- ak na zadanie zákazky kontrolovaný subjekt využije elektronickú platformu, priebeh verejného obstarávania zdokumentovať prostredníctvom elektronickej platformy.

4. / Kontrola stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky

Verejný obstarávateľ určuje postup zadávania zákazky podľa § 5 zákona o verejnom obstarávaní v závislosti od výšky predpokladanej hodnoty zákazky, odvodenej z podrobne vymedzeného predmetu zákazky, s prihliadnutím na zatriedenie verejného obstarávateľa a kategóriu zákazky. Verejný obstarávateľ je ten, ktorý rozhoduje o tom, čo a za akých podmienok bude nakupovať a zároveň nesie plnú zodpovednosť za správnosť nastavenia procesu zadávania zákazky. Nevyhnutný predpoklad na stanovenie zákonného a zároveň vhodného postupu vo verejnom obstarávaní je určenie predpokladanej hodnoty zákazky.

Podľa § 6 ods. 1 posledná veta zákona o verejnom obstarávaní predpokladaná hodnota zákazky je platná v čase odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámenia použitého ako výzva na súťaž na uverejnenie; ak sa uverejnenie takého oznámenia nevyžaduje, predpokladaná hodnota je platná v čase začatia postupu zadávania zákazky. Z uvedeného vyplýva, že predpokladaná hodnota zákazky sa určuje pred vyhlásením verejného obstarávania s prihliadnutím na skutočnosť, aby bola predpokladaná hodnota zákazky čo najaktuálnejšia. Ak by došlo k veľkému časovému rozdielu medzi určením predpokladanej hodnoty zákazky a vyhlásením verejného obstarávania musia sa aktualizovať údaje, na základe ktorých bola predpokladaná hodnota zákazky určená. Stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky je jedna zo základných a aj najhlavnejších činností v celom procese verejného obstarávania. Je to dôležitý úkon, ktorý musí verejný obstarávateľ vykonať ešte pred vyhlásením verejného obstarávania, nehl'adiac na typ zákazky. Dôležité je ju stanoviť vo vzťahu k podrobnému vymedzeniu predmetu zákazky, teda jeho opisu. Predpokladaná hodnota zákazky je v zásade odhadovaná cena plnenia odvodená z rovnakého alebo porovnateľného predmetu plnenia, ako je obstarávaný zákazkou, ktorú uvažuje obstarávateľský subjekt zadať v rámci plánovaného nákupu. Na účely zákona sa predpokladaná hodnota zákazky určuje vždy ako cena bez dane z pridanej hodnoty a to bez ohľadu na skutočnosť, či obstarávateľský subjekt je alebo nie je platcom DPH.

Podľa §6 ods. 16 zákona o verejnom obstarávaní zákazku, koncesiu alebo súťaž návrhov nemožno rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty, ak by výsledkom tohto postupu bolo

- a) zníženie predpokladanej hodnoty pod finančné limity podľa tohto zákona,
- b) vyhnutie sa zverejneniu oznámenia alebo výzvy podľa tohto zákona, alebo
- c) vyhnutie sa podaniu námietok podľa § 170 ods. 7.

Ku kontrole boli predložené zákazky s nízkou hodnotou realizované za 2.polrok 2022, z ktorých dve sa týkali opráv miestnych komunikácií: oprava miestnych komunikácií – Brezno (52 230,98 eur bez DPH METROSTAV DS, a. s. Bratislava; oprava podkladných vrstiev komunikácie Rovne – Podkoreňová Brezno (131 658,25 eur bez DPH, SWIETELSKY – SLOVAKIA, s. r. o. Bratislava).

Okrem týchto zákaziek s nízkou hodnotou kontrolovaný subjekt v roku 2022 realizoval opravu chodníka Brezno (22 813,75 eur bez DPH, METROSTAV DS, a. s. Bratislava) a opravu podkladných vrstiev ulica Nálepková Brezno (79 400 eur bez DPH, ROLTA, s. r. o.).

Na zadávanie uvedených zákaziek kontrolovaný subjekt použil postup pre zadávanie zákaziek s nízkou hodnotou bez využitia elektronickej platformy podľa § 117 zákona o verejnom obstarávaní.

Výber postupu, ktorý verejný obstarávateľ v konkrétnom zadávaní zákazky použije závisí od výšky predpokladanej hodnoty zákazky a od druhu zadávanej zákazky. K samotnému posúdeniu, či ide o rozdelenie zákazky, hlavná kontrolórka uvádza, že túto skutočnosť je potrebné odvodzovať od konkrétnych okolností daného prípadu. Pri posúdení predmetných zákaziek je potrebné zohľadniť najmä časovú, miestnu a vecnú súvislosť jednotlivých zákaziek. Hlavná kontrolórka v tejto súvislosti podporne poukazuje napr. aj na rozsudok Krajského súdu č. j. 62 Ca 37/2008-206 z 23. 9. 2009, ktorý konštatoval „zadaním jednej verejnej zákazky spočívajúcej v plnení rovnakého alebo porovnateľného druhu, je nutné rozumieť aj súhrn jednotlivých zadaní určitých samostatných plnení, pokiaľ sa tieto zadania týkajú plnenia spolu úzko súvisiacich najmä z hľadiska miestnych, funkčných, časových alebo technologických.“ Pre úplnosť je nutné uviesť, že posudzovanie časovej, miestnej a vecnej (funkčnej) súvislosti kontrolovaných zákaziek nevyplýva priamo zo zákona o verejnom obstarávaní, vyplýva však z rozhodovacej praxe tak európskych súdov (napr. rozsudok SD EÚ vo veci T-358/08) a dlhodobej rozhodovacej praxe ÚVO (viď napríklad rozhodnutie úradu č. 15679-6000/2020-OD/5, 15680-6000/2020-OD/5, 15681-6000/2020-OD/5, 15682-6000/2020-OD/5 z 22. 4. 2021, rozhodnutie č. 13750-6000/2021-OD/4, rozhodnutie č. 13967-9000/2019, rozhodnutie č. 3537-9000/2021 a rozhodnutie č. 14119-9000/2021) a tiež aj metodickéj činnosti úradu (viď napríklad metodické usmernenie č. 2928-5000/2022 z 18. 1. 2022).

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností je možné konštatovať, že kontrolovaný subjekt samostatne zadával zákazky s nízkou hodnotou na uskutočnenie stavebných prác na obdobný predmet zákazky, pričom v danom prípade bola identifikovaná časová, miestna ako aj vecná (funkčná) súvislosť. Z uvedeného dôvodu hlavná kontrolórka konštatuje, že kontrolovaný subjekt mal vyššie uvedené zákazky zadávať v rámci jedného postupu zadávania zákazky, resp. v rámci jedného postupu zadávania zákazky rozdeleného na časti.

Zákon o verejnom obstarávaní výslovne v § 6 ods. 16 zakazuje rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty, ak by výsledkom tohto postupu bolo zníženie predpokladanej hodnoty pod finančné limity podľa zákona o verejnom obstarávaní, vyhnutie sa zverejneniu oznámenia alebo výzvy podľa tohto zákona, alebo vyhnutie sa podaniu námietok podľa § 170 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore s § 6 ods. 16 zákona o verejnom obstarávaní, keď zákazky na uskutočnenie opráv miestnych komunikácií rozdelil, čo malo vplyv na výsledok verejného obstarávania, nakoľko ak by všetky zákazky boli zadávané ako jedna zákazka, prípadne jedna zákazka rozdelená na časti, bol by použitý na jej obstaranie postup zadávania zákaziek s nízkou hodnotou podľa § 117 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní zodpovedajúci výške predpokladanej hodnoty tejto zákazky.

Kontrolovaný subjekt napriek zákazu rozdelil zákazku a výsledkom tohto postupu bolo vyhnutie sa zverejneniu oznámenia alebo výzvy podľa §117 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní.

Hlavná kontrolórka korektne uvádza, že kontrolovaný subjekt nerozdelil zákazku a ani nezvolil spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty, s cieľom a úmyslom zníženia predpokladanej hodnoty pod finančné limity podľa zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolovaný subjekt nedovoleným rozdelením zákazky porušil zákaz rozdelenia zákazky uvedený v § 6 ods. 16 zákona o verejnom obstarávaní.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča:

- dodržiavať povinnosti verejného obstarávateľa uvedené v zákone o verejnom obstarávaní
- neuplatňovať výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní z dôvodu nesprávne stanovenej predpokladanej hodnoty zákazky alebo z dôvodu rozdelenia zákazky
- dodržiavať príslušné ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní a metodické usmernenia ÚVO, ktoré presne určujú stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky
- spracovať a dodržiavať plán verejného obstarávania v súlade so zákonnou povinnosťou uvedenou v §10 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní - prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie primeraného a včasného plnenia svojich úloh, a ktoré sú zároveň v súlade s pravidlami verejného obstarávania.

Hlavná kontrolórka uložila kontrolovanému subjektu prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku a predložiť správu o splnení prijatých opatrení.